

ERÚ varuje před vysokými pokutami za předčasné ukončení smlouvy

8.4.2024 - | Energetický regulační úřad

Spotřebitelé reagují na oživení energetického trhu a ve zvýšené míře mění dodavatele, jejichž nabídky se liší až o desítky tisíc ročně. Přesun mezi obchodníky s sebou ovšem nese některá rizika, zejména v podobě náhrady škody tzv. ušlým ziskem, který si někteří dodavatelé účtují. ERÚ radí, na co všechno myslet před podpisem nové smlouvy a jak se vyhnout potenciálním problémům.

Za první dva měsíce letošního roku proběhlo u domácností 115 tisíc změn dodavatele elektřiny a plynu, meziročně o 69 % (u elektřiny) a 25 % (u plynu) více[1]. Ne vždy se ovšem „transfer“ obejde bez potíží – a bez vysokých pokut od stávajících obchodníků.

„Častěji se teď setkáváme s případy, kdy si někteří dodavatelé účtují kromě smluvních pokut i tzv. ušlý zisk. Ten přitom v některých případech dosahuje až desetitisícových částek,“ varuje **Markéta Zemanová, členka Rady ERÚ**. *„V rámci našich kompetencí, bohužel, nemůžeme rozhodovat o oprávněnosti výše účtované náhrady škody, případně ušlého zisku. Z praxe však víme, že někteří spotřebitelé ušlý zisk několika tisíc měsíčně považují za neadekvátně vysoký, a dodavateli ho z toho důvodu nezaplatí. Pak je na obchodníkově, aby se případně obrátil na soud a jeho výši a oprávněnost prokázal. Nejlepší variantou je smlouvy s ustanovením o ušlém zisku vůbec nepodepisovat,“* radí **Markéta Zemanová**, podle níž další sankce nad rámec smluvních pokut za předčasné ukončení smluv rozhodně neposilují zdravé konkurenční prostředí na trhu s energiemi.

Smluvní pokuta obecně plní funkci tzv. paušalizované náhrady škody. V případě porušení povinnosti, na které se váže (zde předčasné ukončení smlouvy ze strany spotřebitele), si za ni dodavatel standardně nemůže navíc nárokovat ještě náhradu škody v podobě ušlého zisku. Může tak učinit pouze tehdy, pokud si to smluvně ujedná. ERÚ ovšem varuje i na situace, kdy obchodníci ušlý zisk požadují, přestože smlouva se o něm nijak nezmiňuje.

Problém se týká zákazníků, kteří se snaží předčasně ukončit svou smlouvu na dobu určitou. Tu je možné bezplatně vypovědět pouze ve specifických, zákonem stanovených situacích. Patří mezi ně zvýšení ceny či změna jiných smluvních podmínek, k čemuž však aktuálně prakticky nedochází. Dále pak stěhování či podpis smlouvy distančním způsobem nebo mimo obchodní prostory dodavatele – pak je možné ji vypovědět až do 15. dne po zahájení dodávek. (Kompletní seznam všech možností i přímo vzory ukončení smluv jsou k dispozici na webu ERÚ).

V ostatních případech se spotřebitel nevyhne sankci a musí vždy zvážit a spočítat si, jestli se mu změna dodavatele vyplatí. *„Smluvní pokuty za předčasné ukončení mohou být pevně dané, nebo se odvíjejí od počtu měsíců, které zbývají do uplynutí smlouvy. Tu je třeba si velmi pečlivě prostudovat a speciálně se zaměřit i na to, jestli nám nehrozí další sankce, označované často právě jako náhrada škody, popřípadě ušlý zisk,“* upozorňuje **radní Zemanová**.

Výrazně jednodušší je změna dodavatele v případě, že má zákazník smlouvu na dobu neurčitou. Tu může vypovědět kdykoliv, bez udání důvodu a jakýchkoliv poplatků. Jen je třeba počítat s výpovědní lhůtou, standardně tříměsíční, která začíná běžet prvním dnem nadcházejícího měsíce.

Při úvahách o změně dodavatele může pomoci srovnávač nabídek na webu ERÚ. Rady před uzavřením nové smlouvy najdou spotřebitelé ve speciálním desateru, zásadní vždy je si ji pečlivě

přečíst a nepodepisovat nic, čemu nerozumí.

<https://eru.gov.cz/eru-varuje-pred-vysokymi-pokutami-za-predcasne-ukoncení-smlouvy>